

VARIANTNOST V RABI VEJICE PRI PODREDNIH VEZNIŠKIH ZVEZAH TER PRI VEZNIKU *IN*

Dejan Gabrovšek

Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša, ZRC SAZU, Ljubljana
dejan.gabrovsek@zrc-sazu.si

DOI:10.4312/Obdobja.43.93-101

Prispevek raziskuje dve skladenski okolji, v katerih pogosteje prihaja do odstopanj v stavi vejice. Prvo je zveza odnosnice in podrednega veznika, drugo pa raba veznika *in* v nevezalnih priredjih in parentezah. V prispevku je prikazano in pokomentirano stanje v korpusu Gigafida 2.0. Namen prispevka je opozoriti na problematične primere, kar bo lahko uporabljeno pri snovanju prenovljenih pravil o stavi vejice.

pravopis, skladnja, večstavčna poved, podredje, priredje

This article examines two syntactic environments in which variations in the position and presence of the comma are common. The first is the combination of an antecedent and a subordinating conjunction, and the second is the use of the conjunction *in* 'and' in non-conjunctive coordination and parenthesis. This article presents and comments on the situation in the Gigafida 2.0 corpus. The aim is to point out problematic cases, which can be used in developing revised rules for comma use.

orthography, syntax, multi-clause sentence, subordination, coordination

1 Uvod

Namen prispevka je prikazati in na kratko pokomentirati variacije stave vejice pri zvezi odnosnice in podrednega veznika, ki imajo potencial, da postanejo večbesedni podredni vezniki, in pri vezniku *in*, saj se kaže, da do pogostejših odstopanj, ki jih ne moremo pripisati zgolj neznanju pravopisnih pravil, prihaja ravno v teh primerih. Kot vir za gradivo uporabljamo korpus Gigafida 2.0. Stave vejice v zgledih nismo spreminjali. Da bi lahko ta problematična mesta identificirali kar najnatančneje, se nismo osredotočali na posamezne zglede, kar bi celotno sliko zbrisalo, ampak smo v obravnavo vzeli vse zglede, ki se glede stave vejice ujemajo, pri čemer je obseg analize vezan na prostorsko omejitve prispevka. V tabelah so izpostavljene najpogostejše možnosti. Prispevek je orientiran izrazito praktično, naslanja se na korpusno gradivo in normativne namige podaja le tam, kjer so jasno utemeljeni v gradivu.

2 Razmerje med zvezo odnosnice in veznika ter večbesednim veznikom v podredjih

Slovenski pravopis iz leta 1990 zveze prislova ali predloga in veznika razume kot večbesedne veznike (*medtem ko*, *namesto da*) in med njimi vejice ne predvideva (Toporišič 2007: 39, §329), predvideva pa tudi izjeme npr. *zato, ker* od predvidenega *zato ker*. Podobno trdi *Slovenska slovnica* (Toporišič 2004: 427) in opozarja na potencialno razliko med *zato ker* in *zato, ker*: drugi *zato* je (lahko) poudarjen. Tu se z dikcijo pravopisa ne strinjamo, saj trdi, da je pri zvezi *zato, ker* večbesedni veznik združen. Mi trdimo, da je prvotna oblika *zato, ker*, pri čemer je *zato* v vlogi odnosnice (besede, ki napoveduje odvisnik in stoji v matičnem stavku), *ker* pa v vlogi veznika (uvaja podredni stavek in stoji v njem). Odnosnica je v vseh odvisnikih obvezna (Gabrovšek, Žele 2019: 488; Gabrovšek 2023), čeprav ne vedno izražena (Toporišič 2004: 426, 637), v odvisnikih časa, vzročnosti in načina pa se pogosto združuje z veznikom. Ta pojav pri vezljivih (osebkovih, predmetnih, povedkovodoločilnih) (Žele 2001) in krajevnih odvisnikih ni zaznaven. Združevanje odnosnice in podrednega veznika (torej brez vejice med njima) je drugotno. Združevanje opažamo ravno v postavljanju vejice pred odnosnico, s čimer dobimo potencialni večbesedni veznik (*zato, ker* → , *zato ker*).

Ker obravnavamo večjo količino gradiva, so pri konkretnem primeru (ne)postavitve vejice mogoče vse možnosti: upoštevanje pravopisa, napaka, hotena postavitve vejice na določenem mestu. Zaradi večje količine podatkov lahko računamo na to, da razmerja med zapisi izražajo, kako določeno enoto razume večina tvorcev besedila.

Odnosnica lahko glede na odvisnik stoji pred njim (1), za njim (2) ali pa je vsaj eno besedo oddaljena od odvisnika (3). Pogostnost navedenih možnosti se med odvisniki razlikuje.

(1) Takšno barvo ima **zato**, ker je iz hmelja.

(2) Če so rezultati, **potem** so navijači zadovoljni.¹

(3) **Zato** sem nehal kupovati predmete, ker so postali predragi.

Največ variacij pri stavi vejice opažamo pri veznikih *ko*, *da*, *ker*. Če poleg stave vejice upoštevamo še, da je odnosnica lahko ena beseda (*zato, medtem*) ali predložna zveza predloga in zaimka (*med tem*), dobimo naslednje možnosti: *po tem, ko*; *po tem ko*; *potem, ko*; , *potem ko*.

2.1 Pregled možnosti

V tem poglavju bomo prikazali vse možnosti zapisa in jih na kratko pokomentirali. Zvez zaimka brez predloga in veznika ne bomo iskali, saj se je v prvi fazi pregleda gradiva izkazalo, da te zveze niso problematične,² zapis brez vejice med odnosnico in veznikom pa lahko štejemo kot napako. Prav tako se je izkazalo, da so pri stavi

1 [word="če"][]{}{,6}{word=","}[word="potem"]. Ta vrstni red je za pogojni odvisnik zelo značilen, zato večbesedni veznik *potem če* ne obstaja.

2 Gre namreč za vezljive odvisnike (*to, da; vsak, ki*). Zapis brez vejice se seveda pojavlja, a je statistično zanemarljiv, npr. *vsak, ki*: 5.060, *vsak ki*: 33. Zapis brez vejice predstavlja 0,6 % vseh zapisov z vejico.

vejice problematične predvsem zveze z zaimkom *ta* (tudi kot del besede (*med tem : medtem*)) in prislovnimi zaimki na *t-*, npr. *tako, tam*, ne pa (vsaj ne opazneje) zveze z ostalimi zaimki, kot so *ves, kdorkoli, nikakor*.

2.1.1 Predlog + zaimek + vejica + podredni veznik

Ta možnost je najbolj prvotna. Koda: [tag="D."] [lemma="ta"] [word=","] [tag="Vd|Z[vz].*"]. Vseh zadetkov je 665.343. Kot smo omenili v uvodu, je pri vezljivih odvisnikih stava vejice med odnosnico in veznikom prevladujoča. Vejica je zelo pogosto tudi v nekaterih prislovnih zvezah kot (*ne*) *glede na to, da/kaj*. Za zvezo *med tem, ko* je značilna predmetna raba, časovni odvisnik je redkejši. Enako velja za zvezo *za to, da*. Pri predmetni rabi do združevanja ne prihaja, vloge predloga, zaimka in veznika so jasno razdeljene.

zveza	število	zveza	število
((ne) glede) na to, da	107.484	k temu, da	15.024
za to, da	73.526	s tem, ko	13.401
v tem, da	66.408	o tem, kdo	9.291
o tem, da	60.664	poleg tega, da	8.198
s tem, da	41.408	na to, kaj	7.658
po tem, ko	28.315	o tem, kakšen	7.631
kljub temu, da	28.233	od tega, da	6.637
o tem, kaj	21.835	s tem, kar	6.232
po tem, da	20.246	pri tem, da	5.306
zaradi tega, ker	17.612	ob tem, da	5.084

Tabela 1: 20 najpogostejših zvez predlog + zaimek + vejica + veznik.³

- (4) Statistika kaže na to, da je črevesnih obolenj vedno več.
- (5) Obstaja zelo tanka meja med tem, da vsakogar pozdraviš, in tem, da se ure in ure z vsakomer pogovarjaš.
- (6) Sanjala je o tem, da bo nekoč postala pisateljica.

2.1.2 Predlog + zaimek + podredni veznik

Tu med zaimkom in veznikom vejice ni. Vejice nismo iskali niti pred zaimkom, saj bi s tem izločili zadetke na začetku povedi. Koda: [tag="D."] [lemma="ta"] [tag="Vd|Z[vz].*"]. Vseh zadetkov je 44.339. Ta možnost je najredkejša (15-krat redkejša od zapisa z vejico med zaimkom in veznikom). To kaže, da pisci dojemajo tako rabo kot zaznamovano in da hočejo odnosnico (zaimek) in odvisnik ločiti z vejico. Ta zapis je torej obroben, z izjemo zveze *kljub temu da*, ki med temi zvezami izrazito prevladuje, a je ta zapis v razmerju do *kljub temu, da* vseeno redkejši. Opazne so tendence pri pisanju zveze (*ne*) *glede na to da* brez vejice, nenavadno pa izstopa zveza

³ Vse zveze so dosegljive v konkordančniku.

po tem ko, čeprav je tak zapis veliko redkejši v primerjavi z ostalimi možnostmi. Gledano primerjalno z ostalimi zapisi je ta možnost za vse vezniške zveze, tudi za *kljub temu da*, (naj)redkejša.

zveza	število	zveza	število
kljub temu da	19.960	s tem kaj	377
s tem da	5.459	pri tem kot	342
s tem ko	3.905	iz tega kaj	301
((ne) glede) na to da	1.827	s tem kot	285
po tem ko	1.615	pri tem kaj	198
poleg tega da	1.167	v tem kaj	196
med tem ko	1.054	ob tem kot	186
ob tem da	737	za to kaj	181
o tem kaj	561	pri tem kdo	177
ob tem ko	557	na to kot	172

Tabela 2: 20 najpogostejših zvez predlog + zaimek + veznik.⁴

- (7) Vlada se, kljub temu da se je dogovorila z gasilci, sooča z vse večjimi pritiski sindikatov.
- (8) Glede na to da je igrišče enako povsod po Evropi, je vseeno, kje igramo.
- (9) Notarski kandidat opravlja vse posle notarja, s tem da ne sme samostojno sestavljati notarskih zapisov.
- (10) Vesoljske agencije še vedno iščejo sledi življenja v vesolju, zlasti po tem ko so odkrili prvi eksoplanet.

2.1.3 Prislov + vejica + podredni veznik

Ta možnost je po strukturi najbližje prvi, s tem da se zveza predloga in zaimka združi (*po tem* → *potem*). Koda: [tag="R.*"] [word=","] [tag="Vd|Z[vz].*"]. Vseh zadetkov je 1.661.719, a je precej napačnih (torej takih, ki ne ustrezajo zvezi odnosnice in veznika). Kljub temu je ta možnost zelo pogosta.

Tu prislovnodoločilni odvisniki izstopajo izrazito: vidimo, da najpogostejše zveze pokrivajo osnovne tipe prislovnodoločilnih odvisnikov. Vloga odnosnice je tu izrazita (Toporišič 2004: 428) in pogosto odloča o uvrstitvi v podtip določenega odvisnika, npr. razlika med *tako, da* in *toliko, da* ter *tam, kjer* in *tja, kjer*. Tu se kaže enaka tendenca kot pri prvem tipu: vloga odnosnice je jasno poudarjena s tem, da je od odvisnika ločena in je del matičnega stavka.

⁴ Vse zveze so dosegljive v konkordančniku.

zveza	število	zveza	število
zato, ker	192.717	vsakič, ko	9.063
tako, da	172.958	toliko, kolikor	7.088
takrat, ko	64.157	tja, kjer	6.667
tako, kot	59.014	drugače, kot	6.144
zato, da	45.090	medtem, ko	5.056
tam, kjer	41.571	takrat, kadar	4.759
potem, ko	37.364	bolj, kot	4.642
več, kot	26.450	zatem, ko	4.408
takoj, ko	16.216	tako, kakor	3.909
toliko, kot	9.402	prej, preden	3.489

Tabela 3: 20 najpogostejših zvez prislov + vejica + veznik.⁵

- (11) Urnik si je organizirala tako, da je bila doma pozno popoldne.
 (12) Sipine nastanejo tam, kjer je na voljo dovolj nesprijetih drobcev prave velikosti in kjer pihajo dovolj močni vetrovi.
 (13) Prebivalci se selijo tja, kjer je možnost zaslužka večja.

2.1.4 Vejica + prislov + podredni veznik

Ta možnost predstavlja skrajnost, saj je vejica pred vezniško zvezo. Koda: [word=","] [tag="R.*"][tag="Vd|Z[zv].*"]. Vseh zadetkov je 471.657. Izrazito izstopajo zveze *medtem ko*, *potem ko*, *tako kot*, kar kaže, da jih pisci dojemajo kot eno enoto: to marsikdaj tudi so, npr. protivni pomen zveze *medtem ko* (14) (Pogorelec 2021: 88). Vse zveze predloga in zaimka se ne združujejo v prislove, tako nimamo zveze **kljubtemu*, pri nekaterih pa zaimek *ta* odpada, kar se je zgodilo pri zvezi *namesto da*, saj se *namesto tega*, *da* pojavlja redko.

zveza	število	zveza	število
medtem ko	225.450	tik preden	2.328
potem ko	97.359	manj kot	1.723
tako kot	61.717	tako kakor	1.615
več kot	15.509	brž ko	1.464
podobno kot	14.878	posebno če	1.394
takoj ko	4.461	zdaj ko	1.380
enako kot	3.975	bolj ko	931
vse dokler	3.700	takrat ko	785
bolj kot	3.270	posebej če	756
kako da	2.403	toliko kot	673

Tabela 4: 20 najpogostejših zvez vejica + prislov veznik.⁶

⁵ Vse zveze so dosegljive v [konkordančniku](#).

⁶ Vse zveze so dosegljive v [konkordančniku](#).

(14) Objekti, ogrevani z lesno biomaso, bi plačevali 96 evrov za megavatno uro, medtem ko zdaj plačujejo 130 evrov.

(15) Človek v povprečju zaspi v sedmih minutah, potem ko se uleže.

Poleg (ustaljenih) vezniških zvez se pojavljajo tudi prislovi, ki poudarjajo celotni podredni stavek, npr. *vse dokler, tik preden, zgleda* (16, 17) in *posebej če, brž ko*. Te zveze težnje po leksikalizaciji ne izkazujejo.

(16) Dobri kuharji, tik preden dajo krožnik iz rok, še enkrat preverijo, kako je videti.

(17) Trajekti so vozili brez prestanka, vse dokler ni zmanjkalo potnikov.

2.1.5 Vejica med členkom in veznikom

Zvezo členka in veznika brez vejice med njima smo iskali s kodo [tag="L"] [tag="Vd|Z[zv].*"]. Med zadetki je precej večbesednih veznikov (*češ da, ne da, samo da*),⁷ ki so nastali iz prostih zvez členka in veznika: zato je členek vedno pred veznikom. Meja med prosto zvezo členka in veznika ter med stalno vezniško zvezo, ki je sestavljena iz členka in veznika, ni vedno jasna. Členek poudarja podredni stavek (Gabrovšek 2024a: 82), zato je njegov položaj za vejico upravičen.

(18) Tudi ko na televiziji delam intervjuje, v resnici pripovedujem zgodbe.

(19) Prvi letnik akademije za glasbo sem zaključil, še preden sem končal gimnazijo.

Vejico med členkom in veznikom smo iskali s kodo: [tag="L"] [word=","] [tag="Vd|Z[zv].*"]. Pregled zadetkov kaže, da se členek pred vejico, torej v matičnem stavku, navadno nanaša na neizraženo odnosnico⁸ in je s tem del matičnega stavka. Zgled (20a), kjer smo stavo vejice spremenili, je v najboljšem primeru nenavaden, če ne celo napačen. Te zveze nimajo težnje po leksikalizaciji. V nekaterih primerih se kaže tudi razlika med prisotnostjo ali odsotnostjo vejice, četudi sta členek in veznik ista, zgleda (22, 23).

(20) Prav je tudi, da gremo s časom naprej.

(20a) ?Prav je, tudi da gremo s časom naprej.

(21) Dodal je še, da bodo poiskali sovlagatelje.

(22) V ločitvenih papirjih je zapisano **le, da** so med njima nepremostljive razlike.

(23) Ko kdo zboli, je pripravljen jesti travo, **le da** bi ozdravel.

2.1.6 Skrčenje povedkovodoločilnega odvisnika in matičnega stavka v en stavek

Posamezni primeri povedkovodoločilnega odvisnika in matičnega stavka so iz dvostavčja skrčeni v en stavek (24a): pogoj je, da je vsaj ena beseda v obeh stavkih ista. Kot kažejo zgledi, tvorci niso enotni, ali naj vejico tu postavijo ali ne.

(24) Lina kakor da tega ni slišala.

(24a) Lina je bila (taka/takšna), kot da tega ni slišala.

(25) Toda babica, kot da me ni slišala.

7 Zato tu tabel nismo dodali, saj ne bi prikazale realne slike prostih zvez členka in veznika.

8 S tem se tudi dobro vidi, da je odnosnica obvezna, čeprav ne vedno izražena.

2.2 Sklep prvega dela

Pregled gradiva jasno kaže, da pisci težijo k postavljanju vejice takoj pred veznik, torej za odnosnico. Menimo, da delno verjetno k temu prispeva tudi »pravilo«, da pred »ki, ko, ker, da, če vejica skače« (Gabrovšek, Krvina 2022: 578), delno pa verjetno tudi dejstvo, da pisci matični in odvisni stavek dojemajo kot dve enoti in ju hočejo ločiti. Pogosta odsotnost vejice oz. vejica pred vezniško zvezo kaže na večjo verjetnost, da se je izhodiščno prosta besedna zveza leksikalizirala, kar se je pri *medtem ko* zgodilo že zelo izrazito, delno pa tudi pri *potem ko, tako da* in še nekaterih. Nekatere zveze se brez opaznih sprememb pomena pojavljajo pri vseh možnostih zapisa, tak primer je *po tem, ko; po tem ko; potem, ko; potem ko*.

Vprašanje je, ali bi vse te zveze pravopisno obravnavali enako ali pa bi se prilagodili pomenu vsake posebej: naš pregled kaže, da se raba bolj nagiba k drugi možnosti, saj zveze, pri katerih ne moremo odstraniti ali spremeniti nobenega od delov, močno težijo k opuščanju vejice *znotraj* vezniške zveze in posledično stavi vejice *pred* celotno zvezo. Najtipičnejši primer je *medtem ko* s protivnim pomenom, zelo dober primer je tudi *kljub temu da*,⁹ taka tendenca je vidna tudi vsaj še pri zvezi (*ne*) *glede na to* (,) *da*. Močna je torej težnja, da vejice ne pišemo *znotraj* večbesednega leksema. Nasprotno se pri zvezah, kjer lahko katerega od delov spremenimo ali odstranimo brez (večje) spremembe pomena, kaže močna težnja pri stavi vejice *znotraj* celotne zveze, tipičen primer je *zato, ker, sem* pa sodijo tudi vsi zgledi vezljivih in krajevnih odvisnikov: zapis brez vejice med odnosnico in veznikom lahko pri vezljivih in krajevnih odvisnikih obravnavamo kot napako in ne kot (potencialno dopustno) varianto.

3 Veznik *in*

Veznik *in* uvaja večino priredij (Krvina, Žele 2018: 12). Pravopis pred vezalnimi *in* vejice ne predvideva, pri ostalih pomenih veznika *in* pa jo. Ker je vezalni pomen veznika *in* prvi in v rabi prevladujoč (Pogorelec 2021: 185), predvidevamo, da vejice v nevezalnih pomenih mnogokrat ni, čeprav bi morala biti (Šolar 1959b: 34). Na vejico pred protivnim ter posledičnim *in* opozarja tudi slovarski del pravopisa 2001, na prisotnost vejice pa s pojasnilom (*navadno*) *z vejico* opozarja tudi SSKJ2.

V nadaljevanju bo za vsak pomen nekaj primerov s komentarjem. Nemogoče je natančno določiti, kako pogosto vejica (ne)stoji pred *in* z določenim pomenom, saj ni mogoče avtomatsko določiti, v kateri pomen posamezni primeri sodijo.

3.1 Protivnost

Protivni *in* je dokaj redek, pogosteje nastopa v vezniški zvezi z *ne*.

(26) Lan se puli in ne žanje.

⁹ Da je *kljub temu da* veznik kot celota, je vidno tudi po tem, da je le kot celota sinonimen z veznikom *čeprav*.

3.2 Posledičnost

Prevladuje raba dovršnika v obeh stavkih, pogosto so vse besede različne. V tem pomenu vejica pred *in* stoji dokaj pogosto.

(27) Nekaj hrbtnih vretenc je vrnil v pravilni položaj, in težave s srcem so izginile.¹⁰

(28) Ni je bilo v sobi in nas je zaskrbelo.

3.2.1 Pogojna posledičnost

V tem pomenu je prvi stavek v velelnem ali želelnem skladišnem naklonu, drugi pa v povednem. Vsebina drugega stavka se uresniči, če se uresniči vsebina prvega, oz. vsebina drugega stavka sledi kot posledica uresničitve prvega stavka (Gabrovšek 2024b: 97).

(29) Prejeto kodo prepisite tukaj in takoj boste imeli aktiven dostop.¹¹

(30) Samo sprostite se in vse bo teklo kot po maslu.

3.2.2 Rezultativnost

Stavka sta v časovnem zaporedju, pri čemer drugi stavek napeljuje na rezultat oz. posledico. Rezultat je konkretizirana posledica, zato ne sodi k vezalnosti.

(31) Bala je zapeljala čez njega in ga stisnila ob tla in drevo.

(32) Pokazali so mi 6 minut filma in bila sem navdušena.

3.3 Parenteza

Ena od rab, ki so v rabi vedno ločene z ločilom, so parenteze, le da je tu možnih ločil več, zlasti sta pogosta pomišljaj in oklepaj, vejica se pojavlja redkeje. Parenteza¹² je stavek, ki je pojasnjevalno in poudarjalno, do neke mere tudi stopnjevalno vstavljen v prvi stavek. Zaradi vrstnega reda stavkov parenteze ne sodijo med priredja, tudi če jih uvaja veznik *in*. Parenteze so praviloma ločene z ločilom, saj samo vrstni red ne zadostuje za ločevanje med stavkoma, kot zadostuje (vsaj) pri vezalnem priredju.

(33) Dvakrat kliknite besedo (in jo tako izberite), nato pa vpišite pravilno črkovano besedo.

(34) Naposled, in to je pomembna novost, je nastal tretji red – tisti, ki dela.

(35) Osebno je izdal odlok – in ga moral ponižan spet umakniti – s katerim je osvobodil več kot dva tisoč politikov in poslovnežev.

3.4 Sklep drugega dela

Raba vejice se pri nevezalnih pomenih veznika *in* kaže kot nestalna in nesistemska: pri istem pomenu vejica kdaj je in kdaj ni prisotna, zdi pa se, da posplošeno pravilo, da pred *in* vejice ni, zelo vpliva na odsotnost vejice pri primerih, ki v vezalno priredje *ne* sodijo. Problem razločevanja pomenov pri vezniku *in* je večji kot pri podrednih zvezah, ki so le redko (s pomembno izjemo *medtem ko*) večpomenske: *in* ima več pomenov, za večino katerih pa je značilna odsotnost zelo natančnih strukturnih

10 [word=","][word="in"]![tag="Vd"]

11 [tag="Gg.v.*"][] {,3} [word="in|ter|pa"][] {,3} [tag="Gg.[dsp].*"]

12 Toporišič (1992: 355) uporablja termin vrinjeni stavek.

kriterijev. Pomembni izjemi sta pogojna posledičnost, pri kateri je raba vejice opazno pogostejša, in parenteza, kjer pa sta pogostejša oklepaj in pomišljaj. Pomembno je poudariti tudi, da je večkrat težje natančno določiti, ali primer sodi v vezalnost ali v katero drugo razmerje, k čemur zagotovo prispeva ne dovolj natančna raziskanost slovenskih priredij.

4 Zaključek

V prispevku smo prikazali del problemov, ki se pojavljajo pri stavi vejice. Kot kaže iz pregleda zgledov, se med seboj prepletajo (površno naučena) pravopisna pravila, jezikovni občutek za (ne)ločevanje stavkov in neznanje pravil. Pri posameznem primeru je nemogoče ugotoviti, zakaj vejica je ali je ni, vsekakor pa nam korpusna analiza pokaže, da težnje pri (ne)postavljanju vejic vsekakor so, kar bi moral upoštevati tudi nov pravopis.

Viri in literatura

- Fran*: slovarji Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU, 2014–, različica 8.0. www.fran.si.
- GABROVŠEK, Dejan, 2023: Vloga odnosnice v slovenski podredno zloženi povedi. *Jezik in slovstvo* LXVIII/3. 43–55. <https://doi.org/10.4312/jis.68.3.43-55>.
- GABROVŠEK, Dejan, 2024a: Criteria for Subordination in Slovenian Multi-Clause Sentences. *Jezikoslovje* XXV/1. 69–95. <https://doi.org/10.29162/jez.2024.2>.
- GABROVŠEK, Dejan, 2024b: Ikoničnost v priredjih. Jerica Vogel (ur.): *Podoba v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi. 60. seminar slovenskega jezika, literature in kulture*. Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani. 90–100. doi:10.4312/SSJLK.60.90-100.
- GABROVŠEK, Dejan, KRVINA, Domen, 2022: Skladenjsko razmerje med istoizraznim prislovom in veznikom – opis glede na njuno mesto in funkcijo v povedi ter obravnava zlasti v SSKJ. *Slavistična revija* LXX/4. 573–589.
- GABROVŠEK, Dejan, ŽELE, Andreja, 2019: Tipologija stavčnočlenskih odvisnikov v slovenščini. *Slavistična revija* LXVII/3. 487–507.
- Gigafida 2.0: Korpus pisne standardne slovenščine* (v orodju NoSketch Engine). <https://app.sketchengine>.
- KRVINA, Domen, ŽELE, Andreja, 2018: Vezniki: poskus opredelitve njihove vloge v slovenskih zloženih povedih. *Jezikoslovni zapiski* XXIV/1. 7–25. <https://doi.org/10.3986/JZ.24.1.6929>.
- POGORELEC, Breda, 2021: *Veznik v slovenščini*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- ŠOLAR, Jakob, 1959a: Veznik in. *Jezik in slovstvo* V/1. 14–18.
- ŠOLAR, Jakob, 1959b: Veznik in, nadaljevanje in konec. *Jezik in slovstvo* V/2. 34–40.
- TOPORIŠIČ, Jože, 1992: *Enciklopedija slovenskega jezika*. Ljubljana: Cankarjeva založba.
- TOPORIŠIČ, Jože, 2004: *Slovenska slovnica*. Maribor: Obzorja.
- TOPORIŠIČ, Jože (ur.), 2007: *Slovenski pravopis*. Ljubljana: SAZU, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša.
- ŽELE, Andreja, 2001: *Vezljivost v slovenskem jeziku*. Ljubljana: ZRC SAZU.

Prispevek je nastal kot del programa P6-0038 Slovenski jezik v sinhronem in diahronem razvoju, ki ga financira Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

